

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/15/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218200013
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8218200013.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobkyne W. Š., I. X.X.XXXX, Z. N. XX, zastúpenej JUDr. Svetoslavom Vaškom, advokátom so sídlom v Bardejove, Bašťová 5/A proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, o zaplatenia finančného zadostučinenia s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo 6.9.2018 č. k. 1C/1/2018 - 56 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni finančné zadostučinenie vo výške 1.000,- eur a o trovách konania.

Priznáva žalobkyni vo vzťahu k žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1.995,97 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému tiež uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni finančné zadostučinenie vo výške 1.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých sa rozhodne samostatným uznesením.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobkyni poskytol žalovaný úver na základe trov zmlúv, vo vzťahu ku ktorým bolo určené právoplatným rozhodnutím, že tieto sú neplatné. Poskytnutie úverov do výšky 1.132,51 eur z každej neplatnej zmluvy nebolo v konaní nikým rozporované, rovnako ako úhrady žalobkyne žalovanému podľa rozpisu platieb. Tieto si súd prvej inštancie osvojil. Vychádzajúc z právoplatného rozhodnutia vo veci OS Bardejov sp. zn. 1C/214/2014 žalobkyňa mala plniť len to, čo jej bolo reálne poskytnuté zo strany veriteľa, teda 3x po 1.132,51 eur. Keďže žalobkyňa plnila žalovanému vo vyššom rozsahu, ide v tejto súvislosti o prijatie bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, a preto tomuto uložil povinnosť z daného titulu zaplatiť žalobkyni istinu 1.995,97 eur. Súd prvej inštancie ďalej poukázal opätovne na rozhodnutie súdu vo veci 1C/214/2014, zdôraznil, že v inom konaní sa žalobkyňa s úspechom voči žalovanému domohla ochrany svojich práv, a preto jej vznikol nárok na primerané finančné zadostučinenie. Spomínaným porušením jej práv došlo aj k majetkovej ujme, a to vo výške priznaného bezdôvodného obohatenia plnením na účet veriteľa nad rámec povinností. Zdôraznil, že žalovaný vystupoval ako dodávateľ - poskytovateľ spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom, v rámci predmetu svojej činnosti, súd predpokladá uňho znalosť právnych predpisov upravujúcich poskytovanie úverov spotrebiteľovi a náležitosti právnych úkonov a že mal konať s odbornou starostlivosťou a dodržať náležitosti právneho úkonu. Ide o tzv. prezumpciu znalosti práva. Žalovaný v postavení dodávateľa je silnejším účastníkom zmluvného vzťahu, žalobkyňa ako

bežný spotrebiteľ nemusela mať pochybnosti o zmluvách a ich neprijateľných dojednaniach. Žalovaný teda nepostupoval voči žalobkyni ako spotrebiteľke s odbornou starostlivosťou, chcel sa na jej úkor nezákonne obohatiť. Takto žalobkyňa znášala stav právnej neistoty, zbytočne zaplatila žalovanému sumy, na ktoré nebol zákonný nárok. V tejto súvislosti bola vystavená porušeniu práva, ktoré bolo spôsobilé privodiť jej ujmu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že sumu 1.000,- eur, ktorú žalobkyňa žiada priznať formou primeraného finančného zadosťučinenia, táto je primeraná daným okolnostiam, a preto žalobe o plnenie podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa vyhovel. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku, a to proti výrokom o priznaní finančného zadosťučinenia a proti súvisiacemu výroku o trovách konania, podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol v tejto časti rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Má za to, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru o vzniku nároku na primerané zadosťučinenie v prospech žalobkyne a o výške tohto nároku. Z rozsudku nevyplýva ani taká základná skutočnosť, akou je označenie práva, ktoré bolo porušené a ktorého porušenie bolo v konaní preukázané. Vytýka súdu prvej inštancie nepreskúmateľnosť rozhodnutia v zmysle predpokladov § 220 ods. 2 CSP. Súd neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že bolo preukázané konkrétne právo alebo ustanovenie určené na ochranu spotrebiteľa. V konaní nebol preukázaný takýto nárok a v rozsudku nie je zdôvodnený základ žalovaného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia. Zdôrazňuje, že aj keď výška primeraného zadosťučinenia je vecou úvahy súdu, táto úvaha nemôže byť ani svojvoľná ani preskúmateľná. Naopak, musí sa opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. V tomto prípade súd takéto zdôvodnenie neuvádza. Subjektívne konštatovanie súdu, čo považuje za primerané je v rozpore so spomínaným ust. § 220 ods. 2 CSP. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalovaný podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobkyňa navrhla rozsudok v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny a uplatnila si trovy odvolacieho konania.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda vo výrokoch o priznaní finančného zadosťučinenia a v súvisiacom výroku o trovách konania v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného opodstatnené nie je.

6. Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že predmetom konania je v danom štádiu konania nárok žalobkyne plynúci z ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa (zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov). Citované zákonné ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

7. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správania účinné, primerané a odradzujúce.

8. Je zrejmé, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1C/214/2014 sa žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému domohla určenia, že zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, č. XXXXXXXXXXXX zo dňa X.X.XXXX a zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa X.X.XXXX, sú neplatné. Rozsudok Okresného súdu Bardejov č. k. 1C/214/2014 - 121 zo dňa 25.2.2015 v spojení s opravným uznesením z 12.9.2016 bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11.10.2017 č.k. 2Co/219/2016 - 168. Súd v spomínanom konaní konštatovali, že v zmluvách bol dohodnutý neprimeraný úrok vo výške 70,01 % ročne, obsahovali viacero neprijateľných zmluvných podmienok, a to pokiaľ ide o poplatok za odklad splátok úveru, dohody o zrážkach zo mzdy inkorporovaných v zmluvných podmienkach,

rozhodcovské zmluvy, ktoré žalovaný ako veriteľ predformuloval a predložil žalobkyni, ktorá ich obsah ovplyvniť nemohla. Súd sa ďalej stotožnil s tým, že v zmluvách o úvere chýba údaj o konečnej splatnosti úverov, bolo tiež zistené, že na základe predmetných úverových zmlúv neboli žalobkyni poskytnuté revolvingové úvery, ale išlo o úver klasický. Súd ustálil, že predmetné zmluvy vykazujú závažné vady nielen čo do podstatných náležitostí zmlúv, ale aj pokiaľ ide o množstvo neprijateľných zmluvných dojednaní, ktoré umožňujú neoprávnený zásah do majetku spotrebiteľov. Plošné používanie takýchto zmlúv ako štandardných a typových zakladá nekalú obchodnú prax, ktorá je zakázaná v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z.. Aj napriek teórii v prospech zachovania platnosti zmlúv, iný záver nebol dobre možný ako ten, ku ktorému dospel súd prvej inštancie, ktorý určil, že zmluvy z vyššie uvádzaných dôvodov sú v dôsledku rozporu so zákonom neplatné (§ 39 Občianskeho zákonníka).

9. Odvolací súd ďalej uvádza, že samotná povaha primeraného finančného zadostučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy. Bez právneho významu je, či spotrebiteľovi reálne ujma vznikla, keďže postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy a navyše, v prejednávanej veci je potrebné zdôrazniť, že u žalobkyni k takejto ujme aj došlo, keďže na základe takto uzatvorených zmlúv plnila žalovanému v podstatne vyššom rozsahu, na čo súd prvej inštancie poukázal pri priznaní bezdôvodného obohatenia v sume 1.995,97 eur.

10. Výška finančného zadostučinenia závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú viaceré kritériá, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod.. Súd prvej inštancie sa náležite vyrovnal s otázkou určenia výšky primeraného finančného zadostučinenia v sume 1.000,- eur a s týmito dôvodmi sa stotožňuje aj odvolací súd. Takto priznané finančné zadostučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá vznikla konaním žalovaného, je istou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní úverových zmlúv nepochybne konal protiprávne. Za daného stavu s ohľadom na nepochybné preukázanie porušenia práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde, je priznanie finančného zadostučinenia dôvodné a priznaná výška je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne. Zároveň zodpovedá aj svoju účelu, teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

11. S poukazom na uvádzané dôvody odvolací súd rozsudok v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

12. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa vzhľadom na výsledok odvolacieho konania má voči žalovanému nárok na náhradu trov, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).